

NBP

Narodowy Bank Polski

Maj – czerwiec 2019 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Maj – czerwiec 2019 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2019 r.

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Agnieszka Alińska
Agnieszka Brewka
Magdalena Gąsior
Maria Majkowska
Martyna Mięka
Małgorzata Potocka
Paweł Smaga
Joanna Surąg
Aleksandra Wesołowska
Honorata Wyganowska

Redakcja:
Magdalena Gąsior

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

Narodowy Bank Polski
Departament Zagraniczny
Wydział Integracji Europejskiej

00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2019

Najważniejsze w maju i czerwcu 2019 r.

- **Wiosenne prognozy gospodarcze**

Komisja Europejska (KE) opublikowała 7 maja 2019 r. wiosenne prognozy gospodarcze. Według najnowszych szacunków wzrost gospodarczy w Unii Europejskiej (UE) wyniósł w 2018 r. 2,0%, w tym roku spadnie do poziomu 1,4%, a w przyszłym wyniesie 1,6%.

[więcej w pkt 1.1](#)

- **Semestr europejski: propozycja zaleceń dla państw członkowskich**

Zalecenia skierowane do państw członkowskich w ramach semestru europejskiego odnoszą się do polityki gospodarczej, fiskalnej oraz społecznej poszczególnych krajów w latach 2018–2019. Rekomendowane reformy dotyczą: finansów publicznych, podatków, sektora finansowego, rynku pracy, edukacji, polityki społecznej, polityk sektorowych, administracji publicznej i otoczenia działalności gospodarczej.

[więcej w pkt 1.2](#)

- **Wybory do Parlamentu Europejskiego**

W 28 krajach UE odbyły się wybory do Parlamentu Europejskiego (PE) dziewiątej kadencji. W wyborach wzięło udział ponad 50% obywateli UE uprawnionych do głosowania, co jest najwyższą frekwencją od 20 lat. Wzrost frekwencji odnotowano w 21 krajach, z czego w siedmiu o ponad 10 pkt proc. W nowym PE najliczniej będą reprezentowane partie chadecka i centrowicowa.

[więcej w pkt 5.1](#)

- **Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego**

Rada Generalna Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) omówiła czynniki ryzyka dla systemu finansowego w UE. Przedmiotem dyskusji były także zagrożenia dla sektora nieruchomości mieszkaniowych w Europie oraz ryzyko systemowe związane z niebankowymi instytucjami finansowymi.

[więcej w pkt 7.4](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	6
1.1. Wiosenne prognozy gospodarcze	6
1.2. Semestr europejski: propozycja zaleceń dla państw członkowskich	7
1.3. Komunikat dotyczący stanu przygotowań do brexitu	8
1.4. Komunikat podsumowujący postępy w zakresie pogłębiania unii gospodarczej i walutowej	9
1.5. Czwarte sprawozdanie z postępów w zmniejszaniu wolumenu kredytów zagrożonych i z dalszego ograniczania ryzyka w unii bankowej	10
1.6. Propozycja planu działania prowadzącego do osiągnięcia porozumienia w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2020–2027	11
2. Eurogrupa	12
2.1. Posiedzenie Eurogrupy 16 maja	12
2.2. Posiedzenie Eurogrupy 13 czerwca	12
3. Rada Unii Europejskiej	14
3.1. Przyjęcie środków ograniczenia ryzyka w systemie bankowym	14
3.2. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 17 maja	14
3.3. Posiedzenie Rady Ecofin 15 czerwca	15
4. Rada Europejska	17
4.1. Nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów w Sybinie 9 maja	17
4.2. Nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej 28 maja	17
4.3. Posiedzenie Rady Europejskiej w dniach 20–21 czerwca	17
4.4. Szczyt strefy euro 21 czerwca	18
5. Parlament Europejski	19
5.1. Wybory do Parlamentu Europejskiego	19
6. Europejski Bank Centralny	21
6.1. Konsultacje dotyczące kwestii prawnych związanych z przejściem ze stopy EONIA na €STR	21
6.2. Wprowadzenie do obiegu nowych banknotów o nominałach 100 i 200 euro	21
6.3. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej	21
6.4. Warunki nowej serii TLTRO III	22
6.5. Międzynarodowa rola euro	22
6.6. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych	22
6.7. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	23
7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	24

7.1. Raport oceniający poziom wdrożenia Zaleceń ESRB w sprawie wytycznych dotyczących ustalania wskaźników bufora antycyklicznego	24
7.2. Raport w sprawie wpływu złożoności regulacyjnej na ryzyko systemowe	24
7.3. Raport na temat oceny wpływu funduszy ETF na ryzyko systemowe	25
7.4. Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego	25
8. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	27
8.1. Raport roczny za 2018 r.	27
8.2. Publikacja danych dotyczących systemów gwarantowania depozytów	27
8.3. Konsultacje w sprawie metodyki testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE w 2020 r.	28
9. Inne	29
9.1. Ocena gospodarki Hiszpanii	29
9.2. Sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące zwalczania nadużyć finansowych w wydatkowaniu środków UE w obszarze polityki spójności	29
9.3. Wniosek Chorwacji o ustanowienie bliskiej współpracy z EBC	30
9.4. Szósty raport o stanie gospodarki Cypru	30
9.5. Trzeci raport o stanie gospodarki Grecji	31
Wykaz skrótów	32

1. Komisja Europejska

1.1. Wiosenne prognozy gospodarcze

Według wiosennych [prognoz gospodarczych opublikowanych](#) 7 maja 2019 r. przez KE wzrost gospodarczy w strefie euro wyniósł 1,9% w 2018 r. i przewiduje się, że w 2019 r. wyniesie 1,2%, a w 2020 r. 1,5%. Szacunki dla UE28 wskazują na wzrost w 2018 r. w wysokości 2,0%, a następnie spadek do 1,4% w 2019 r. i niewielki wzrost do poziomu 1,6% w 2020 r. (dla UE27 prognozy wskazują wzrost: 2,1% w 2018 r., 1,4% w 2019 r. oraz 1,7% w 2020 r.). W porównaniu z zimowymi przewidywaniami KE tempo szacowanego wzrostu dla strefy euro i EU27 w 2018 r. pozostało bez zmian, a dla UE28 zostało skorygowane w górę o 0,1 pkt proc. z 1,9%. Pozostałe prognozowane wartości wzrostu w strefie euro, UE27 i UE28 na lata 2019–2020 zostały obniżone o 0,1 pkt proc. każda.

Czynniki, które przyczyniały się do wzrostu gospodarczego w Europie w ostatnich latach, takie jak handel światowy, inwestycje i konsumpcja prywatna, straciły dotychczasową dynamikę. Obniżyło to zarówno tempo wzrostu, jak i oczekiwania co do jego przyszłych wartości. Popyt wewnętrzny, wspierany przez dalszy wzrost zatrudnienia oraz płac, ma jednak nadal stanowić główny motor wzrostu.

KE opublikowała 7 maja 2019 r. wiosenne prognozy gospodarcze. Według najnowszych szacunków wzrost gospodarczy w UE wyniósł w 2018 r. 2,0%, w tym roku spadnie do poziomu 1,4%, a w przyszłym wyniesie 1,6%.

Pomimo oczekiwanego spadku bezrobocia oraz wzrostu płac poziom inflacji w badanym okresie powinien pozostać umiarkowany. Będą go kształtować głównie zmiany cen ropy naftowej. Według badań KE inflacja w strefie euro wyniosła w 2018 r. 1,9%, w 2019 r. wyniesie 1,2%, a w 2020 r. wzrośnie do poziomu 1,5%. W przypadku UE28 KE przewiduje: 2,0% w 2018 r., 1,4% w 2019 r. i 1,6% w 2020 r. (oraz odpowiednio 2,1%, 1,4% i 1,7% w UE27).

KE stwierdziła, że utrzymują się zagrożenia dla prognozowanego wzrostu gospodarczego. Niepewny jest wpływ na sytuację gospodarczą w Europie m.in. negocjacji handlowych pomiędzy USA a Chinami oraz bezumownego brexitu, który oddziaływałby negatywnie przede wszystkim na gospodarkę Wielkiej Brytanii, ale też na kraje UE27.

Szacunki i prognozy gospodarcze dla Polski w latach 2018–2020:

- PKB: 5,1% w 2018 r., 4,2% w 2019 r., 3,6% w 2020 r.;
- stopa bezrobocia: 3,9% w 2018 r., 3,8% w 2019 r., 3,5% w 2020 r.;
- inflacja (HICP): 1,2% w 2018 r., 1,8% w 2019 r., 2,5% w 2020 r.;
- deficyt sektora finansów publicznych: -0,4% PKB w 2018 r., -1,6% PKB w 2019 r., -1,4% PKB w 2020 r.;
- dług publiczny: 48,9% w 2018 r., 48,2% w 2019 r., 47,4% w 2020 r.

1.2. Semestr europejski: propozycja zaleceń dla państw członkowskich

KE [opublikowała](#) 5 czerwca 2019 r. dokumenty będące częścią cyklu zarządzania gospodarczego w UE – tzw. semestru europejskiego 2019. Sformułowała w nich wytyczne dotyczące polityki gospodarczej państw UE na najbliższe 12–18 miesięcy.

- **28 projektów [zaleceń](#) Rady UE dla krajów członkowskich¹**

W projektach zaleceń (*country-specific recommendations, CSRs*) KE wzywa poszczególne państwa do podejmowania reform dotyczących: rynków pracy, systemów zabezpieczenia społecznego oraz zmniejszania nierówności i ubóstwa, edukacji, sektora finansowego, otoczenia inwestycji i działalności gospodarczej, rynków towarów i usług oraz finansów publicznych.

Propozycje CSRs dla [Polski](#) dotyczą trzech obszarów. Są to:

- **Finanse publiczne**

Polska powinna zapewnić, aby nominalne tempo wzrostu wydatków pierwotnych netto nie przekroczyło 4,4% w 2019 r., co powinno odpowiadać rocznemu dostosowaniu strukturalnemu na poziomie 0,6% PKB. Rekomenduje się także działania służące zwiększeniu efektywności wydatków publicznych, w tym przez usprawnienie procedury przygotowania budżetu.

- **Rynek pracy**

KE postuluje zapewnienie adekwatności przyszłych świadczeń emerytalnych i stabilności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i reformę preferencyjnych dla niektórych grup zawodowych systemów emerytalno-rentowych. KE uważa za konieczne zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez ułatwienie dostępu do zorganizowanej opieki nad dziećmi i do opieki długoterminowej. Wskazano także na konieczność usunięcia utrzymujących się na rynku barier utrudniających uzyskanie stabilnych warunków zatrudnienia.

- **Innowacyjność gospodarki**

Polska powinna zwiększyć innowacyjność gospodarki. Zdaniem KE możemy osiągnąć ten cel, m.in. wzmacniając współpracę między przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi. Istotne z perspektywy KE jest także ukierunkowanie polityki gospodarczej na innowacje, transport, infrastrukturę energetyczną i cyfrową, opiekę zdrowotną oraz czystsza energię. W projekcie zaleceń zwrócono również uwagę na konieczność poprawy jakości regulacji i procesu legislacyjnego. Zdaniem KE należy zwiększyć rolę konsultacji społecznych i publicznych w procesie tworzenia prawa w Polsce.

- **[Komunikat](#) KE „Semestr europejski 2019 – zalecenia dla poszczególnych krajów”**

¹ Projekty zaleceń KE zostały zaakceptowane przez Radę Europejską i przyjęte przez Radę UE w lipcu br.

Publikacji projektu zaleceń towarzyszy komunikat oceniający postępy we wdrażaniu reform oraz przedstawiający główne cele tegorocznych CSRs. W dokumencie stwierdzono, że pomimo znacznej poprawy parametrów gospodarczych w ostatnich latach państwa członkowskie powinny wzmocnić odporność i potencjał wzrostu swoich gospodarek.

Zalecenia skierowane do państw członkowskich w ramach semestru europejskiego odnoszą się do polityki gospodarczej, fiskalnej oraz społecznej poszczególnych krajów w latach 2018–2019. Rekomendowane reformy dotyczą: finansów publicznych, podatków, sektora finansowego, rynku pracy, edukacji, polityki społecznej, polityk sektorowych, administracji publicznej i otoczenia działalności gospodarczej.

W lutym 2019 r. KE stwierdziła, że w dziesięciu państwach występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej (Bułgaria, Chorwacja, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Portugalia, Rumunia i Szwecja), a w trzech państwach nadmierne zakłócenia równowagi (Cypr, Grecja i Włochy). Podobnie jak w poprzednich latach wobec wszystkich tych państw zostanie zastosowana procedura szczególnego monitorowania.

▪ Dokumenty dotyczące wypełniania wymogów paktu stabilności i wzrostu

Poza projektami zaleceń 5 czerwca br. KE opublikowała dokumenty dotyczące wypełniania wymogów paktu stabilności i wzrostu przez niektóre kraje.

KE zaproponowała przyjęcie przez Radę UE decyzji o uchyleniu procedury nadmiernego deficytu (stanowiącej część korygującą paktu) w [Hiszpanii](#). W sprawozdaniach dotyczących niespełnienia kryteriów dyscypliny budżetowej (stanowiących pierwszy krok w procedurze nadmiernego deficytu) KE przeanalizowała natomiast, czy [Belgia](#), [Cypr](#), [Francja](#) i [Włochy](#) spełniają kryteria deficytu (Cypr, Francja) i długu publicznego (Belgia, Francja, Włochy) zgodnie z wymogami określonymi w pakcie. Ostatecznie spośród ww. krajów jedynie w przypadku Włoch KE uznała, że niespełnione jest kryterium długu publicznego, w związku z czym uzasadnione jest wszczęcie procedury nadmiernego deficytu wobec tego kraju.

W ramach części prewencyjnej paktu stabilności i wzrostu KE ponowiła [ostrzeżenia](#) wobec Rumunii i Węgier w związku z wystąpieniem w 2018 r. znaczącego odchylenia od średnioterminowego celu budżetowego (*medium-term objective*, MTO). Zarekomendowała Radzie UE skierowanie do Rumunii i Węgier kolejnych zaleceń, aby kraje te podjęły w 2019 r. niezbędne działania w celu usunięcia znacznego odstępstwa od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do osiągnięcia MTO.

1.3. Komunikat dotyczący stanu przygotowań do brexitu

W opublikowanym 12 czerwca br. [komunikacie](#) na temat stanu przygotowań w związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z UE (opracowanym na potrzeby dyskusji na czerwcowym posiedzeniu

Rady Europejskiej) KE podsumowała gotowość do brexitu i środki awaryjne na wypadek bezumownego brexitu wprowadzone przez UE i 27 państw członkowskich, w szczególności w razie przedłużenia członkostwa Wielkiej Brytanii w UE do 31 października br. KE omówiła także obszary, które nadal wymagają wzmoczonych przygotowań ze strony administracji krajowych i sektora prywatnego.

KE podkreśliła m.in., że należy się liczyć z możliwością wystąpienia bezumownego brexitu oraz z jego wszystkimi negatywnymi skutkami gospodarczymi. Oceniła, że wobec perspektywy przedłużenia członkostwa Wielkiej Brytanii w UE wszystkie obecne unijne środki awaryjne nadal są odpowiednie.

1.4. Komunikat podsumowujący postępy w zakresie pogłębiania unii gospodarczej i walutowej

W ramach przygotowań do szczytu strefy euro 21 czerwca br.² w opublikowanym 12 czerwca br. [komunikacie](#) KE podsumowała postępy w zakresie pogłębiania unii gospodarczej i walutowej (UGW), poczynione od momentu publikacji tzw. raportu pięciu przewodniczących w czerwcu 2015 r.

Komunikat zawiera następujące propozycje działań na przyszłość:

- KE planuje przeanalizowanie obecnych ram nadzoru fiskalnego i gospodarczego w UE (przeгляд wdrażania tzw. sześciopaku i dwupaku), w szczególności pod kątem uproszczenia unijnych reguł fiskalnych, a także zwiększenia przejrzystości i efektywności koordynacji polityki gospodarczej.
- Wzmocnieniu instytucjonalnemu UGW służyłoby włączenie Traktatu o Europejskim Mechanizmie Stabilności (European Stability Mechanism, ESM) w ramy prawne UE oraz powołanie Europejskiego Ministra Gospodarki i Finansów³, który mógłby połączyć kompetencje i działania kilku instytucji i organów, w tym ESM.
- W celu wzmocnienia stabilności makroekonomicznej KE podtrzymuje propozycję utworzenia Europejskiego Instrumentu Stabilizacji Inwestycji (European Investment Stabilisation Function, EISF)⁴. EISF miałyby być uzupełnieniem planowanego instrumentu budżetowego wspierającego konwergencję i konkurencyjność (*budgetary instrument for convergence and competitiveness, BICC*)⁵. Celem BICC byłoby wspieranie wzrostu i odporności gospodarek krajów uczestniczących, natomiast EISF miałyby pomagać ograniczać skutki ewentualnych szoków w poszczególnych państwach członkowskich, jak też w grupie państw⁶.

² Więcej na ten temat w [pkt 4.4](#).

³ Zgodnie z [komunikatem](#) KE z grudnia 2017 r.

⁴ Zgodnie z [komunikatem](#) KE z maja 2018 r.

⁵ Więcej o instrumencie w [pkt 2.2](#).

⁶ Wsparcie z EISF ma być dostępne dla państw członkowskich, których walutą jest euro, i dla pozostałych państw członkowskich uczestniczących w mechanizmie kursowym, o którym mowa w art. 140 ust. 1 Traktatu o UE.

W przyszłości można także rozważyć ustanowienie wspólnego systemu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

- Konieczne jest osiągnięcie postępu w zakresie budowy unii bankowej, a w szczególności jej trzeciego filaru, czyli Europejskiego Systemu Ubezpieczenia Depozytów (EDIS).
- Warte rozważenia są: zmiana regulacji dotyczących ekspozycji na dług państwowy i utworzenie wspólnych „bezpiecznych aktywów” UGW.
- Przepisy dotychczas przyjęte w ramach unii rynków kapitałowych powinny zostać w pełni wdrożone. Działania prowadzące do ukończenia budowy unii rynków kapitałowych należy kontynuować i uzupełnić tymi, które służą przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy, zgodnie z propozycją reformy Europejskich Urzędów Nadzoru.
- KE wraz z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) oraz we współpracy z państwami członkowskimi, uczestnikami rynku i innymi interesariuszami zamierza kontynuować prace służące wzmocnieniu międzynarodowej roli euro.

1.5. Czwarte sprawozdanie z postępów w zmniejszaniu wolumenu kredytów zagrożonych i z dalszego ograniczania ryzyka w unii bankowej

W dniu 12 czerwca br. KE opublikowała komunikat na temat czwartego [sprawozdania](#) z postępów w zmniejszaniu wolumenu kredytów zagrożonych (*non-performing loans*, NPLs) i z dalszego ograniczania ryzyka w unii bankowej. Ze sprawozdania wynika, że większość działań podjętych w ramach planu działania na rzecz rozwiązywania problemu kredytów zagrożonych w Europie z lipca 2017 r. oraz pakietu środków mających na celu dalsze zmniejszenie wolumenu NPLs z marca 2018 r. została zrealizowana. W kwietniu 2019 r. PE i Rada UE przyjęły rozporządzenie nr 2019/630 zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do minimalnego pokrycia strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych. Wprowadza ono tzw. obowiązkowy mechanizm obronny, nakładający na banki obowiązek posiadania wystarczających środków na pokrycie ewentualnych strat z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych. Kolejnym osiągnięciem jest wypracowane porozumienie dotyczące części poświęconej rynkom wtórnym w ramach dyrektywy w sprawie jednostek obsługujących kredyty, nabywców kredytów i egzekucji z zabezpieczenia. Dalszych uzgodnień wymaga mechanizm przyspieszonej egzekucji, który stanowi przedmiot wzmoczonych prac. Ponadto KE przeprowadza analizę porównawczą krajowych systemów egzekwowania spłaty kredytów w celu wypracowania ram prawnych w zakresie egzekwowania spłaty kredytów i niewypłacalności. Dodatkowo KE opracowała modelowe rozwiązanie dotyczące tworzenia krajowych spółek zarządzających aktywami, a także we współpracy z EBC i Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) opublikowała dokument roboczy na temat platform transakcji NPLs.

Powyższe działania, a także inne prace w ramach budowy unii bankowej, zwłaszcza porozumienie w sprawie pakietu bankowego, przyczyniły się do istotnego zmniejszenia poziomu NPLs. W III kwartale 2018 r. odnotowano spadek wolumenu NPLs. Wskaźnik NPLs brutto dla wszystkich banków w UE zmniejszył się do 3,3%, czyli o 1,1 pkt proc. w ujęciu rok do roku, co potwierdza utrzymywanie się tendencji spadkowej od IV kwartału 2014 r. Niemniej jednak w niektórych państwach

członkowskich NPLs pozostają na wysokim poziomie (w szczególności w Grecji – 43,5%, na Cyprze – 21,8% i w Portugalii – 11,3%). W związku z tym konieczna jest kontynuacja prac związanych z redukcją poziomu NPLs, zwłaszcza że jest to jeden z głównych obszarów ograniczania ryzyka w europejskim sektorze bankowym.

1.6. Propozycja planu działania prowadzącego do osiągnięcia porozumienia w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2020–2027

W opublikowanym 13 czerwca br. [komunikacie](#) KE podsumowała dotychczasowe efekty prac nad ramami przyszłego długoterminowego budżetu UE na lata 2021–2027 i wskazała główne kwestie, które należy rozwiązać przed osiągnięciem porozumienia. KE wezwała także Radę Europejską do stworzenia w czerwcu planu działań prowadzących do osiągnięcia porozumienia w sprawie długoterminowego budżetu UE (jesienią) oraz do nakłonienia Rady UE, by priorytetowo potraktowała dalsze prace.

2. Eurogrupa

2.1. Posiedzenie Eurogrupy 16 maja

W poszerzonym składzie Eurogrupy kontynuowano dyskusję na temat BICC dla strefy euro i zainteresowanych państw członkowskich uczestniczących w mechanizmie kursowym ERM II. Tym razem przedmiotem dyskusji był sposób finansowania instrumentu. Kluczową kwestią do rozstrzygnięcia pozostaje to, czy źródłem środków zasilających instrument powinny być jedynie zasoby własne czy także, dodatkowo, wkłady państw członkowskich przeznaczone specjalnie na ten cel (spoza budżetu UE). Nadal trwają także dyskusje na temat formy aktu prawnego zawierającego strategiczne wytyczne dotyczące funkcjonowania instrumentu (które, jak uzgodniono, będą określone przez kraje strefy euro).

2.2. Posiedzenie Eurogrupy 13 czerwca

Celem dyskusji dotyczącej pogłębienia UGW, prowadzonej podczas posiedzenia Eurogrupy w składzie rozszerzonym, było przygotowanie czerwcowego szczytu strefy euro⁷.

Ministrowie osiągnęli znaczny postęp w wypracowaniu rewizji porozumienia ustanawiającego ESM, które ma umożliwić wdrożenie postanowień szczytu strefy euro z grudnia 2018 r.⁸ W trakcie posiedzenia uzgodniono m.in. zmodyfikowany projekt traktatu ESM, w którym uwzględniono kwestię zapewnienia przez ESM wspólnego mechanizmu zabezpieczającego jednolity fundusz uporządkowanej likwidacji i reskstrukuryzacji.

Ministrowie uzgodnili także założenia BICC. Instrument ma funkcjonować wedle następujących wspólnych zasad: (1) ma służyć wspieraniu reform strukturalnych i inwestycji publicznych przyczyniających się do zwiększania konkurencyjności i konwergencji w strefie euro; (2) reformy i inwestycje publiczne powinny odzwierciedlać strategiczne wytyczne państw strefy euro dotyczące wykorzystania instrumentu, określone na szczytach strefy euro i przez Eurogrupę oraz wyrażone w dokumentach publikowanych w ramach semestru europejskiego; (3) instrument ma być dostępny dla wszystkich krajów strefy euro i zainteresowanych państw członkowskich UE uczestniczących w mechanizmie kursowym ERM II. Eurogrupa ma określić ramy zarządzania instrumentem, uwzględniające opinie krajów członkowskich UE należących do ERM II. W odniesieniu do tych krajów mają zostać przyjęte szczególne rozwiązania w zakresie mechanizmów finansowania.

Określono także najważniejsze cechy instrumentu:

- Strategiczne wytyczne dotyczące kluczowych reform i priorytetów inwestycyjnych służących wzmocnieniu konkurencyjności i konwergencji mają być wydawane na szczytach strefy euro oraz przez Eurogrupę i poddawane corocznym przeglądom. Priorytety te będą

⁷ Więcej na ten temat w [4.4](#).

⁸ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2018 r.

odzwierciedlone we wzmocnionych rekomendacjach dla strefy euro, publikowanych w ramach semestru europejskiego.

- Uczestniczące państwa członkowskie będą przedkładać uzasadnione propozycje reform i inwestycji, zawierające kosztów i harmonogram implementacji.
- Zostanie określony minimalny poziom współfinansowania w celu zapewnienia odpowiedzialności krajów członkowskich za realizację reform i inwestycji.
- Wsparcie z BICC będzie przyznawane w formie grantów.
- Alokacja środków w ramach BICC dla poszczególnych krajów będzie określona na podstawie przejrzystej metodyki, przy uwzględnieniu parametrów odzwierciedlających główny cel instrumentu i uwarunkowania prawne.
- Dostęp państw członkowskich do BICC będzie zależał od osiągniętych przez nie postępów we wdrażaniu reform strukturalnych i inwestycji, spełnienia wymogów warunkowości makroekonomicznej⁹, zgodnie z zasadami określonymi dla polityki spójności i zasadami implementacji budżetu UE.
- Ocena propozycji reform i inwestycji będzie przeprowadzana przez KE na podstawie jasnych kryteriów. Państwa członkowskie będą regularnie raportować o realizacji reform i inwestycji w ramach semestru europejskiego.
- W przypadku niewystarczającej realizacji reform i inwestycji płatności będą zawieszane. Jeśli taka sytuacja będzie się utrzymywać, płatności mają być anulowane.

Eurogrupa określiła także zasady finansowania instrumentu i zarządzania nim. Instrument ma stanowić część budżetu UE.

⁹ Warunkowość makroekonomiczna dotyczy uzależnienia finansowania polityki spójności w państwie członkowskim od przestrzegania przez ten kraj procedur zarządzania gospodarczego.

3. Rada Unii Europejskiej

3.1. Przyjęcie środków ograniczenia ryzyka w systemie bankowym

Podczas [posiedzenia](#) Rady Unii Europejskiej 14 maja 2019 r. został [przyjęty](#) pakiet legislacyjny, który ma na celu ograniczenie ryzyka w sektorze bankowym i wzmocnienie banków na wypadek wstrząsów. W szczególności przyjęto nowelizację przepisów w zakresie wymogów kapitałowych (Capital Requirements Regulation CRR / Capital Requirements Directive CRD IV) oraz dotyczących restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD i Single Resolution Mechanism Regulation, SRMR). Celem nowelizacji jest wdrożenie reform uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym po kryzysie finansowym z lat 2007–2008. Wprowadziła ona m.in.: wymóg utrzymywania wskaźnika stabilnego finansowania netto (*net stable funding ratio*, NSFR) oraz wskaźnika dźwigni (*leverage ratio*, LR) dla wszystkich instytucji oraz bufor wskaźnika dźwigni dla wszystkich globalnych instytucji o znaczeniu systemowym, a dla pozaunijnych instytucji prowadzących znaczną działalność w UE wymóg posiadania unijnej pośredniej jednostki dominującej¹⁰. Ponadto dostosowano istniejący minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (*minimum requirement for own funds and eligible liabilities*, MREL) do wymogu całkowitej zdolności do absorpcji strat (*total loss absorbing capacity*, TLAC). Większość z przyjętych przez Radę aktów prawnych po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym UE 7 czerwca br. zacznie obowiązywać od połowy 2021 r.

3.2. [Posiedzenie](#) Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 17 maja

Ministrom nie udało się osiągnąć porozumienia w sprawie propozycji legislacyjnych służących poprawie otoczenia biznesowego dla producentów wyrobów akcyzowych (zwłaszcza alkoholu i napojów alkoholowych), w szczególności zapewnienia uczciwej konkurencji i ograniczenia obciążenia administracyjnego firm¹¹. Prace będą kontynuowane na szczeblu technicznym.

Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Economic and Financial Affairs Council, Ecofin) podjęła także decyzje w ramach semestru europejskiego. [Przyjęła konkluzje](#) w sprawie sprawozdań krajowych KE dotyczących postępów we wdrażaniu reform gospodarczych w państwach

¹⁰ Pośrednia unijna jednostka dominująca jest instytucją kredytową mającą zezwolenie wydane zgodnie z art. 8 dyrektywy CRD IV lub finansową spółką holdingową bądź finansową spółką holdingową o działalności mieszanej, której przyznano zatwierdzenie zgodnie z art. 21a ww. dyrektywy. Szczegółowe informacje na ten temat zawiera art. 21b [dyrektywy](#) CRD IV.

¹¹ Mowa o zaproponowanych przez KE 28 maja 2018 r. następujących [projektach](#): projekt dyrektywy o strukturze podatku akcyzowego od alkoholu i napojów alkoholowych, projekt dyrektywy o ogólnych zasadach podatku akcyzowego, projekt rozporządzenia o współpracy administracyjnej co do zawartości rejestrów elektronicznych.

członkowskich i stopnia wykonania zaleceń z 2018 r. oraz ustaleń zawartych w szczegółowych ocenach sytuacji w państwach, w których stwierdzono występowanie nierównowagi makroekonomicznej w maju 2018 r.¹²

3.3. Posiedzenie Rady Ecofin 15 czerwca

- **Decyzje dotyczące spełniania wymogów paktu stabilności i wzrostu¹³**

Podczas posiedzenia podjęto decyzję o zamknięciu procedury nadmiernego deficytu w Hiszpanii (Hiszpania była ostatnim krajem UE objętym procedurą). W ramach tzw. procedury znaczących odchyłeń od celu MTO Rada UE podjęła decyzje w sprawie braku skutecznych działań Rumunii i Węgier w odpowiedzi na zalecenie Rady UE z grudnia 2018 r. i przyjęła nowe zalecenia podjęcia skutecznych działań prowadzących do powrotu na ścieżkę dostosowawczą dostosowań do MTO w 2019 i 2020 r.

- **Podatek od transakcji finansowych**

Opierając się na nocie przygotowanej przez delegację niemiecką, przeanalizowano stan prac nad projektem dyrektywy Rady UE w sprawie wzmocnionej współpracy w zakresie podatku od transakcji finansowych. Uczestniczące państwa członkowskie¹⁴ poinformowały, że dyskutują obecnie nad wariantem podatku opartym na modelu francuskim i nad możliwym uwspólnieniem dochodów uczestniczących państw członkowskich w ramach wkładu do budżetu UE.

Rada Ecofin przyjęła też [sprawozdanie](#) dla Rady Europejskiej poświęcone kwestiom podatkowym.

- **Usługi finansowe**

Ministrowie uczestniczący w posiedzeniu zatwierdzili [sprawozdanie](#) prezydencji rumuńskiej z postępu prac nad unią bankową. W dokumencie podsumowano działania podjęte w pierwszej połowie 2019 r., mające na celu uzupełnienie lub zmianę obowiązujących regulacji dotyczących restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (w tym projekt dyrektywy BRR II oraz rozporządzenia SRM II) oraz tzw. wymogów kapitałowych (pakiet CRR II/CRD V). W kwietniu PE przyjął stanowisko w sprawie wymienionych projektów legislacyjnych ograniczających ryzyko w sektorze bankowym (*risk reduction measures*, RRM), a w maju teksty zatwierdziła Rada UE. Przyjęte akty prawne opublikowano 7 czerwca 2019 r. w Dzienniku Urzędowym UE. Państwa członkowskie zostały zobowiązane do wdrożenia do krajowego porządku prawnego CRD V oraz BRR II do 28 grudnia 2020 r., natomiast CRR II i SRM II obowiązują bezpośrednio i nie wymagają implementacji do prawa krajowego.

¹² Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja 2018 r.

¹³ Więcej na ten temat w [pkt 1.2](#).

¹⁴ Na obecnym etapie 10 państw członkowskich nadal uczestniczy we wzmocnionej współpracy w dziedzinie podatku od transakcji finansowych: Austria, Belgia, Francja, Niemcy, Grecja, Włochy, Portugalia, Słowacja, Słowenia i Hiszpania.

Ponadto w raporcie odnotowano postępy w pracach nad trzecim filarem unii bankowej, czyli europejskim systemem ubezpieczenia depozytów (European Deposit Insurance Scheme, EDIS). Główne prace dotyczące opracowania harmonogramu negocjacji politycznych w sprawie EDIS toczyły się na forum powołanej w grudniu 2018 r. grupy roboczej wysokiego szczebla.

Dodatkowo w trakcie posiedzenia KE przedstawiła czwarte sprawozdanie z postępów w zmniejszaniu wolumenu kredytów zagrożonych i z dalszego ograniczania ryzyka w unii bankowej¹⁵.

¹⁵ Więcej na ten temat w pkt [1.5](#).

4. Rada Europejska

4.1. Nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów w Sybinie 9 maja

Szefowie państw i rządów skupili się na programie strategicznym UE na lata 2019–2024. Przyjęcie programu przez RE zaplanowano na czerwiec br. Podstawą do dyskusji na ten temat był zarys strategicznego programu UE – [Agenda przywódców](#), w którym wskazano cztery obszary działań UE w najbliższych latach: (1) ochrona obywateli i wolności, (2) rozwijanie bazy gospodarczej: europejski model na przyszłość, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia uczciwej konkurencji i wykorzystania transformacji cyfrowej, (3) budowa bardziej ekologicznej, uczciwszej i bardziej inkluzywnej przyszłości, (4) promowanie europejskich interesów i wartości na świecie. Szczyt, który odbył się w Dzień Europy, zakończył się przyjęciem [deklaracji](#).

4.2. Nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej 28 maja

W dniu 28 maja br. odbyło się nieformalne, pierwsze po wyborach do PE, [posiedzenie](#) RE w Brukseli. Dyskusja szefów państw i rządów była pierwszym krokiem na drodze do wyboru kandydatów na najważniejsze stanowiska w UE w nowym cyklu instytucjonalnym.

Przewodniczący RE Donald Tusk [zadeklarował](#) rozpoczęcie negocjacji z PE i państwami członkowskimi w sprawie kandydatur na stanowiska przewodniczącego KE, EBC, RE i wysokiego przedstawiciela UE ds. Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.

Zgodnie z przepisami Traktatu o Unii Europejskiej przedstawienie kandydata na przewodniczącego KE, przy jednoczesnym uwzględnieniu wyników wyborów do PE, a także po odbyciu stosownych konsultacji, jest autonomiczną kompetencją RE. Powinna ona wybrać przewodniczącego KE przyszłej kadencji podczas swojego czerwcowego posiedzenia.

4.3. [Posiedzenie](#) Rady Europejskiej w dniach 20–21 czerwca

Rada Europejska przyjęła program strategiczny UE na lata 2019–2024. Tematami posiedzenia były także: zmiany klimatu, długofalowy budżet UE, stosunki zewnętrzne, w tym z Rosją i Turcją, oraz przeciwdziałanie dezinformacji w kontekście wyborów do PE (walka z takimi zjawiskami, jak manipulacja informacją, nieprzejrzystość marketingu politycznego, przekazywanie opinii publicznej nieprawdziwych informacji).

Szefowie państw i rządów przeprowadzili dyskusję o nominacjach na najwyższe stanowiska w UE. Żaden kandydat nie zyskał poparcia. Postanowiono spotkać się ponownie w dniach 30 czerwca – 2 lipca 2019 r. i kontynuować rozmowy.

Rada wezwała prezydencję Finlandii do kontynuowania prac nad pakietem dotyczącym przyszłych wieloletnich ram finansowych. Rada powróci do omawiania tej kwestii w październiku 2019 r.

4.4. Szczyt strefy euro 21 czerwca

Podczas szczytu strefy euro w rozszerzonym składzie liderzy 27 państw członkowskich wydali [oświadczenie](#), w którym wezwali do dalszych prac nad wzmocnieniem UGW.

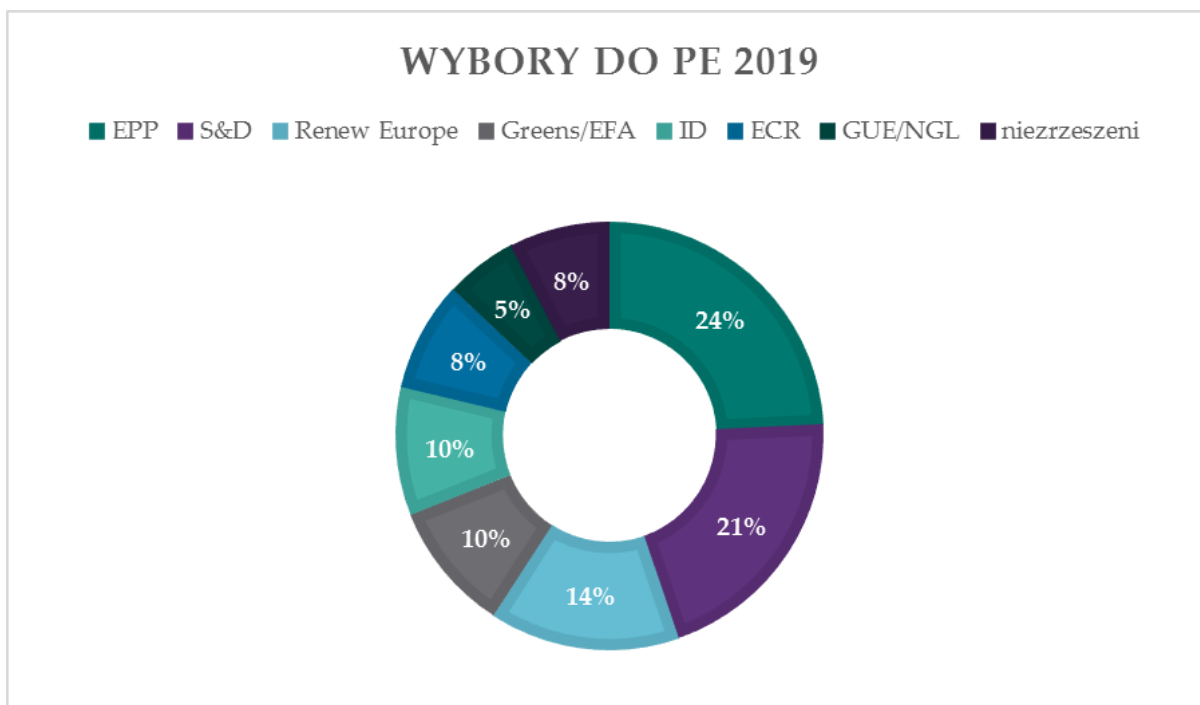
Zdaniem liderów Eurogrupa powinna kontynuować prace nad rewizją Traktatu ESM, tak aby porozumienie w tym zakresie zostało osiągnięte do grudnia 2019 r. Ponadto Eurogrupa i KE powinny zmierzać do uzgodnienia pozostałych kwestii dotyczących BICC. Eurogrupa została wezwana do pilnego zaproponowania odpowiednich rozwiązań w zakresie finansowania instrumentu, aby umożliwić określenie jego rozmiarów w kontekście przyszłych wieloletnich ram finansowych UE. Rada Europejska zaapelowała także o kontynuowanie prac technicznych nad dalszym wzmocnieniem unii bankowej.

Podczas posiedzenia odbyła się ponadto krótka dyskusja o brexicie. Szefowie 27 państw i rządów UE zgodzili się m.in. co do tego, że: są gotowi na współpracę z przyszłym premierem Wielkiej Brytanii, chcą uniknąć nieuporządkowanego brexitu i ustanowić w przyszłości jak najbliższe relacje z Wielką Brytanią, są otwarci na rozmowy dotyczące potencjalnych zmian deklaracji o przyszłych relacjach, a jednocześnie nie wyrażają zgody na renegowanie umowy o wystąpieniu.

5. Parlament Europejski

5.1. Wybory do Parlamentu Europejskiego

W dniach 23–26 maja 2019 r. w państwach członkowskich UE odbyły się wybory do PE dziewiątej kadencji (2019–2024). Średnia frekwencja dla państw UE wyniosła 51%. [W wyniku wyborów](#) w nowo ukonstytuowanym PE, liczącym 751 miejsc, najliczniej będą reprezentowani eurodeputowani chadeckiej Europejskiej Partii Ludowej (European People’s Party, EPP) (ok. 24% miejsc, tj. 182 mandaty) oraz centrolewicowi Socjaliści i Demokraci (Progressive Alliance of Socialists and Democrats, S&D) (ok. 21% miejsc, tj. 154 mandaty). Trzecią pod względem liczebności grupą polityczną w nowym PE (ok. 14% miejsc, tj. 108 mandatów) zostaną liberałowie z ugrupowania Renew Europe. Ugrupowaniu Zielonych (Greens/EFA) mają przypaść 74 mandaty (ok. 10% miejsc). Eurosceptyczne ugrupowanie Identity and Democracy (Tożsamość i Demokracja, ID), sukcesor Europy Narodów i Wolności (Europe of Nations and Freedom, ENF) w ósmej kadencji PE, zdobyło 73 mandaty (ok. 10% miejsc). Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy (European Conservatives and Reformists, ECR) otrzymają 62 mandaty (ok. 8% miejsc). Najmniej (41 mandatów, ok. 5% miejsc) otrzyma lewicowa Konfederacyjna Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej – Nordyckiej Zielonej Lewicy (Confederal Group of the European United Left – Nordic Green Left, GUE/NGL). Ponadto do PE wejdą eurodeputowani niezrzeszeni (57 mandatów).

W 28 krajach UE odbyły się wybory do PE dziewiątej kadencji. W wyborach wzięło udział ponad 50% obywateli UE uprawnionych do głosowania, co jest najwyższą frekwencją od 20 lat. Wzrost frekwencji odnotowano w 21 krajach, z czego w siedmiu o ponad 10 punktów procentowych. W nowym PE najliczniej będą reprezentowane partie chadecka i centrolewicowa.

W porównaniu z obecną kadencją PE partie EPP i S&D pozostają najliczniej reprezentowane, jednak są słabsze łącznie o 76 mandatów. Wzmocniona została reprezentacja frakcji liberalnej, która jest trzecią najliczniejszą grupą w PE. Z trzeciej na szóstą pozycję spadła ECR, natomiast wzrost liczby mandatów odnotowało ugrupowanie Zielonych, które pod względem liczebności jest czwartą grupą w nowym PE.

6. Europejski Bank Centralny

6.1. Konsultacje dotyczące kwestii prawnych związanych z przejściem ze stopy EONIA na €STR

Grupa robocza w sprawie stopy procentowej nieobciążonej ryzykiem¹⁶ [ogłosiła](#) konsultacje publiczne w sprawie wstępnych rekomendacji dotyczących prawnych skutków kontraktów traktujących stopę EONIA jako stopę referencyjną w kontekście planowanego przejścia ze stopy EONIA na stopę €STR. Wskazany plan działania obejmuje dwie kwestie: (1) propozycję zmiany od 2 października br. metody obliczania stopy EONIA, zgodnie z którą stopa ta równałaby się stopie €STR powiększonej o spread, oraz (2) zaprzestanie stosowania EONIA z końcem 2021 r.

Komentarze można było przesyłać do 12 czerwca 2019 r. do godziny 17:00. Podsumowanie wyników konsultacji [opublikowano](#) na stronie internetowej EBC. Zostaną one omówione podczas spotkania grupy 4 lipca br.

6.2. Wprowadzenie do obiegu nowych banknotów o nominałach 100 i 200 euro

EBC [ogłosił](#), że 28 maja br. zostały wprowadzone do obiegu nowe banknoty o nominałach 100 i 200 euro. Banknoty te wyposażono w nowe, innowacyjne [zabezpieczenia](#), które mają służyć przeciwdziałaniu fałszerstwom.

Nowe banknoty 100 i 200 euro są tej samej wielkości co banknoty o wartości 50 euro. Będą funkcjonowały w obiegu równolegle z dotychczasowymi banknotami.

6.3. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

Podczas [posiedzenia](#) 6 czerwca 2019 r. w Wilnie Rada Prezesów EBC ponownie zadecydowała o pozostawieniu stóp procentowych na niezmiennym poziomie. Wynoszą one:

- 0,00% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 0,25% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,40% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Podczas [konferencji](#) prasowej Mario Draghi zaznaczył, że Rada Prezesów nadal oczekuje, że podstawowe stopy procentowe EBC pozostaną na obecnym poziomie co najmniej do pierwszego półrocza 2020 r., a przynajmniej tak długo, jak długo będzie istniała potrzeba wspierania dalszego stabilnego zbliżania się inflacji do poziomu poniżej, ale blisko 2% w średnim okresie.

¹⁶ Grupa składa się z przedstawicieli prywatnego sektora finansowego. Została założona przez EBC, KE, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz belgijski Urząd Nadzoru Usług Finansowych i Rynków Finansowych. Te cztery instytucje uczestniczą w pracach grupy, mając status obserwatora.

EBC zamierza nadal w całości reinwestować spłaty kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach programu skupu aktywów (*asset purchase programme, APP*), który zakończył się z końcem 2018 r. Reinwestycje te będą prowadzone dłuższy czas po tym, jak EBC zacznie podnosić stopy procentowe, i tak długo, jak długo będzie to konieczne do utrzymania korzystnych warunków płynnościowych i zdecydowanie łagodnej polityki pieniężnej.

Rada Prezesów podjęła również decyzje dotyczące tego, na jakich warunkach zostanie przeprowadzona trzecia seria kwartalnych ukierunkowanych dłuższych operacji refinansujących (*targeted longer-term refinancing operations, TLTRO III*).

6.4. Warunki nowej serii TLTRO III

Rada Prezesów [podjęła](#) 6 czerwca br. decyzje dotyczące warunków nowej serii kwartalnych TLTRO III. Postanowiono, że stopa procentowa każdej operacji będzie o 10 punktów bazowych wyższa niż średnia stopa podstawowych operacji refinansujących Eurosystemu (*main refinancing operations, MRO*) za czas trwania danej operacji TLTRO. W przypadku banków, których kwalifikowane wierzycielności netto są wyższe niż przyjęta przez nie wartość referencyjna, stopa stosowana w TLTRO-III będzie niższa i może być równa średniej stopie depozytu w banku centralnym obowiązującej w czasie trwania operacji, powiększonej o 10 punktów bazowych¹⁷.

Operacje, których trzecią serię ogłoszono w marcu br., mają wspierać korzystne warunki udzielania kredytów przez banki oraz akomodacyjną politykę pieniężną. Będą one prowadzone od września 2019 r. do końca marca 2021 r., a ich termin zapadalności będzie wynosił dwa lata.

6.5. Międzynarodowa rola euro

Zgodnie z [opublikowanym](#) przez EBC 13 czerwca br. [raportem](#) międzynarodowa rola euro w 2018 r. i na początku 2019 r. wzmocniła się, co odwróciło spadkową tendencję widoczną w ostatnich latach. Udział euro jako globalnej waluty rezerwowej pod koniec 2018 r. był o 1,2 pkt proc. większy niż pod koniec poprzedniego roku (20,7% w porównaniu z 19,5%). Wzrósł również udział tej waluty w międzynarodowej emisji instrumentów dłużnych (*international debt issuance*) oraz międzynarodowych depozytach. Na stabilnym poziomie utrzymało się wykorzystanie euro jako waluty fakturowania, jak również ilość wywiezionych banknotów poza kraje strefy euro.

6.6. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych

Dnia 26 czerwca br. EBC [opublikował](#) skonsolidowane dane bankowe (*consolidated banking data, CBD*) obejmujące okres do końca grudnia 2018 r. CBD w ujęciu rocznym stanowią rozszerzenie aktualizowanej co kwartał bazy danych i odnoszą się do 374 grup bankowych oraz 2777 instytucji kredytowych (obejmujących również oddziały i filie podmiotów zagranicznych), co pokrywa nie-

¹⁷ Na podstawie transkrypcji konferencji prasowej po posiedzeniu Rady Prezesów EBC w dniu 6 czerwca 2019 r., [dostępnej na stronie internetowej EBC](#).

mal 100% bilansu sektora bankowego UE. Dane zawierają wskaźniki opisujące rentowność i efektywność działania, bilans, obciążenia aktywów, płynność, zmiany w zakresie NPLs, adekwatność kapitałową i wypłacalność. Grudniowe dane wskazują na zwiększenie o 1,1% całkowitej wartości aktywów zarządzanych przez instytucje kredytowe działające w UE (z 32,3 bln euro w grudniu 2017 r. do 32,7 bln euro w grudniu 2018 r.). Wskaźnik NPLs badanych instytucji we wskazanym okresie obniżył się o 0,9 pkt proc., do 3,2%.

6.7. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w maju i czerwcu br. następujące [opinie](#):

- w sprawie projektowanej regulacji cypryjskiej dotyczącej bezpieczeństwa systemów sieciowych i informatycznych (CON/2019/17),
- w sprawie projektowanej regulacji rumuńskiej dotyczącej podatku od aktywów finansowych banków oraz wskaźników referencyjnych stóp procentowych stosowanych do umów o kredyt konsumencki (CON/2019/18),
- w sprawie projektowanych zmian do przepisów portugalskich dotyczących systemu nadzoru finansowego (CON/2019/19),
- w sprawie czwartego projektu regulacji słoweńskiej dotyczącej pomocy prawnej dla byłych posiadaczy kwalifikowanego kredytu bankowego (CON/2019/20),
- w sprawie zmian w ustawodawstwie austriackim dotyczących reformy reżimu nadzorczego sektora bankowego oraz rynku finansowego (CON/2019/21),
- w sprawie projektu nowelizacji łotewskiej ustawy dotyczącej łotewskiej Komisji ds. Rynków Finansowych i Kapitałowych (CON/2019/22),
- w sprawie projektu włoskiej regulacji dotyczącej struktury własnościowej banku centralnego Włoch i rezerw złota (CON/2019/23),
- w sprawie drugiego projektu regulacji cypryjskiej dotyczącej zarządzania bankiem centralnym Cypru i jego niezależności finansowej oraz projektowanych zmian Konstytucji odnośnie do banku centralnego Cypru (CON/2019/24).

7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

7.1. Raport oceniający poziom wdrożenia Zaleceń ESRB w sprawie wytycznych dotyczących ustalania wskaźników bufora antycyklicznego

ESRB opublikowała 2 maja 2019 r. [raport](#) przedstawiający ocenę Zaleceń ESRB z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie wytycznych dotyczących ustalania wskaźników bufora antycyklicznego (ESRB/2014/1). Zalecenia te określają m.in.: podstawowe zasady stosowania bufora antycyklicznego, sposób pomiaru i obliczania luki wskaźnika kredytu w relacji do PKB oraz kalibracji bufora, rodzaje zmiennych sygnalizujących narastanie ryzyka systemowego związanego z nadmierną akcją kredytową oraz zmiennych wskazujących na konieczność utrzymania, obniżenia albo całkowitego zniesienia bufora. Zalecenia są skierowane do wyznaczonych organów w państwach członkowskich. Oprócz wyznaczonych krajowych organów ocenie został także poddany EBC w związku z realizowanymi przez niego zadaniami z zakresu polityki makroostrożnościowej w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego. W przypadku większości państw członkowskich oraz EBC implementację oceniono jako w pełni zbieżną z zaleceniami ESRB (*fully compliant*). Tylko dwa kraje (Belgia i Słowenia) otrzymały ocenę *largely compliant*, która oznacza, że podjęte przez nie działania są w dużej części zgodne z zaleceniem ESRB.

7.2. Raport w sprawie wpływu złożoności regulacyjnej na ryzyko systemowe

ESRB opublikowała 4 czerwca 2019 r. [raport](#) przygotowany przez Doradczy Komitet Naukowy Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (Advisory Scientific Committee ASC), w którym przedstawiono analizę wpływu złożoności regulacji na ryzyko systemowe.

Zdaniem autorów raportu nadmiernie skomplikowane regulacje (wyraźny wzrost złożoności regulacyjnej jest widoczny od czasu ostatniego kryzysu finansowego) mogą zwiększać ryzyko systemowe, gdyż tworzą iluzję dobrze kontrolowanego systemu finansowego, podczas gdy jego działanie i reakcje nie są w pełni poznane. Nadmiernie złożone regulacje sprawiają, że nie wszystkie zależności między przepisami a dostępnymi narzędziami regulacyjnymi są w pełni zrozumiałe. Utrudniają również efektywne działanie instytucji odpowiedzialnych za stabilność finansową w momencie wystąpienia kryzysu, a także sprzyjają arbitrażowi regulacyjnemu. Zbyt proste regulacje mogą być natomiast za bardzo restrykcyjne i nadmiernie ograniczać świadczenie usług finansowych.

W raporcie wskazano na potrzebę dokonywania oceny kosztów i korzyści oraz skuteczności wprowadzanych przepisów. W szczególności regulacje powinny: (1) być proporcjonalne do istotności problemów, na które mają odpowiadać; (2) dostosowywać się do zmian w systemie finansowym i nie stanowić przeszkody dla innowacyjności; (3) sprzyjać zachowaniu różnorodności instytucji finansowych i ich modeli biznesowych; (4) zapewniać możliwość uporządkowanej upadłości instytucji; (5) zapewniać ciągłość świadczenia krytycznych usług przez system finansowy; (6) zapewniać dostęp do informacji pozwalających szybko identyfikować ryzyko i kanały zarażania oraz

(7) sprawiać, że dyscyplina rynkowa i dobry nadzór właścicielski będą uzupełnieniem dyscypliny regulacyjnej.

7.3. Raport na temat oceny wpływu funduszy ETF na ryzyko systemowe

W [raporcie](#) opublikowanym przez ESRB 17 czerwca br. przedstawiono kanały wpływu działalności funduszy inwestycyjnych *exchange traded funds* (ETF)¹⁸ na ryzyko systemowe. Wskazano następujące kanały: (1) zwiększanie zmienności cen instrumentów finansowych wchodzących w skład indeksów odwzorowywanych przez ETF oraz wzrost korelacji cen papierów wartościowych i indeksów ETF; (2) odbieganie notowań ETF od cen instrumentów bazowych w okresach napięć rynkowych, co może destabilizować instytucje finansowe, które mają duże ekspozycje na ETF lub w znacznym zakresie wykorzystują ich tytuły uczestnictwa w zarządzaniu płynnością; (3) zajmowanie dużych, krótkoterminowych i skorelowanych pozycji przez inwestorów stosujących dźwignię finansową, co prowadzi do silniejszych zaburzeń rynkowych i efektu zarażania; (4) ryzyko operacyjne wynikające z wysokiej koncentracji na rynku instytucji oferujących ETF – w przypadku materializacji tego ryzyka może dojść do nagłej wyprzedaży tytułów uczestnictwa ETF i w rezultacie do gwałtownych zmian cen aktywów.

W raporcie wskazano także obszary niezbędnych dalszych badań dotyczących ETF, obejmujące analizy: (1) transakcji w ramach funduszy ETF w okresach napięć rynkowych oraz ich wpływu na ceny tytułów uczestnictwa tych funduszy oraz instrumentów finansowych wchodzących w skład odwzorowywanych przez nie indeksów, a także (2) skali istotnych wspólnych zaangażowań instytucji finansowych w tytuły uczestnictwa ETF oraz wykorzystania ich do zarządzania płynnością.

7.4. Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego

Podczas [posiedzenia](#) Rady Generalnej ESRB, które odbyło się 27 czerwca 2019 r., wskazano, że głównymi czynnikami ryzyka dla stabilności finansowej w UE w dalszym ciągu są: zmiana wyceny premii za ryzyko na globalnych rynkach finansowych, zagrożenia dla niektórych pozycji w bilansach instytucji finansowych oraz poziom zadłużenia. Niepewność związana z czynnikami geopolitycznymi oraz rosnące ryzyko protekcyjizmu i zagrożenia w gospodarkach wschodzących doprowadziły do pogorszenia perspektyw wzrostu gospodarczego. To z kolei może się przyczynić do dalszego zwiększenia zagrożeń dla instytucji finansowych w UE, jak również wpływać na zdolność do obsługi zadłużenia przez sektor publiczny i prywatny. ESRB opublikowała też kolejną, dwudziestą ósmą, edycję [risk dashboard](#), która zawiera zestawienie wskaźników ilościowych i jakościowych ilustrujących sytuację systemu finansowego w UE.

¹⁸ ETF to fundusze inwestycyjne, których tytuły uczestnictwa są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym i które mają animatora prowadzącego działania w celu zapewnienia porównywalności wartości giełdowej tytułów uczestnictwa funduszu z wartością aktywów netto przypadającą na tytuł uczestnictwa.

Rada Generalna na podstawie oceny dokonanej przez ESRB omówiła średniookresowe zagrożenia dla sektora nieruchomości mieszkaniowych w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Przeprowadzona przez ESRB ocena obejmowała zidentyfikowanie kierunków zmian wskaźników ryzyka w sektorze nieruchomości mieszkaniowych oraz analizę działań makroostrożnościowych podjętych przez poszczególne kraje w celu ograniczenia ryzyka dla stabilności finansowej.

Przedmiotem dyskusji było także ryzyko systemowe związane z niebankowymi instytucjami finansowymi. Podkreślono, że w ciągu ostatniej dekady wzrosło znaczenie tych instytucji jako źródła finansowania gospodarki realnej. Zauważono, że dywersyfikacja źródeł finansowania gospodarki jest wprawdzie zjawiskiem pozytywnym, jednak może prowadzić do przenoszenia się ryzyka poza sektor bankowy lub pojawiania się nowych zagrożeń. Coroczny przegląd sytuacji niebankowych instytucji finansowych przedstawiono w raporcie ESRB *EU Non-Bank Financial Intermediation Risk*¹⁹, który zostanie opublikowany w najbliższych miesiącach.

ESRB omówiła czynniki ryzyka dla systemu finansowego w UE. Przedmiotem dyskusji były m.in. zagrożenia dla sektora nieruchomości mieszkaniowych w Europie oraz ryzyko systemowe związane z niebankowymi instytucjami finansowymi. Dokonano również wyboru nowego przewodniczącego Doradczego Komitetu Technicznego ESRB oraz nowych przewodniczących ASC.

Rada Generalna omówiła również wyniki warsztatów ESRB, których tematem były efekty drugiej rundy testów warunków skrajnych sektora bankowego. Dotychczasowe doświadczenia wskazywały, że niektóre reakcje banków na realizację scenariusza szokowego mogą istotnie wzmocnić szok, zapoczątkowując negatywne sprzężenie zwrotne. W związku z tym, w celu lepszego zrozumienia efektów drugiej rundy, przeprowadzone w 2018 r. testy warunków skrajnych uzupełniono badaniem ankietowym. Kwestionariusz z pytaniami został wysłany do 30 największych grup bankowych w Europie. Otrzymane odpowiedzi przedyskutowano w trakcie warsztatów, w których wzięli udział również przedstawiciele badanych banków.

W trakcie posiedzenia wybrano, na trzyletnią odnawialną kadencję, nowego przewodniczącego Doradczego Komitetu Technicznego ESRB. Pablo Hernández de Cos, prezes Banku Hiszpanii, zastąpi na tym stanowisku Philipa Lane'a, który został członkiem Zarządu EBC. Rada Generalna wybrała również nowych przewodniczących ASC: prof. Richard Portes został przewodniczącym, a prof. Javier Suárez oraz prof. Isabel Schnabel objęli stanowiska wiceprzewodniczących. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym ESRB w trakcie czteroletniej kadencji będą oni na zmianę pełnić funkcję przewodniczącego ASC.

¹⁹ W poprzednich latach raport publikowany był pod tytułem *EU Shadow Banking Monitor*.

8. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

8.1. Raport roczny za 2018 r.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) 29 maja 2019 r. opublikował [raport](#), w którym przedstawił sprawozdanie z działalności w 2018 r. oraz priorytety przyszłych działań. W 2018 r. kontynuowano prace nad budową jednolitego zbioru przepisów (*single rulebook*) dla sektora bankowego w UE. EBA skupiał się w szczególności na monitorowaniu wpływu wdrażania standardów Bazylea III oraz Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 na kondycję sektora bankowego w UE i na poprawie metodyki budowy wewnętrznych modeli oceny ryzyka w bankach. Opracowano także standardy techniczne oraz wytyczne mające na celu zapewnienie spójnej i skutecznej implementacji drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (Payment Services Directive 2, PSD2). W 2018 r. Urząd uczestniczył również w inicjatywach związanych z projektem unii rynków kapitałowych oraz podejmował działania regulacyjne mające na celu zmniejszenie poziomu kredytów zagrożonych w bankach. Oprócz tego jednym z głównych zadań było przygotowywanie sektora bankowego na ryzyko wynikające z opuszczenia UE przez Wielką Brytanię, w tym w sposób bezumowny. W 2018 r. Urząd dążył też do zwiększenia przejrzystości europejskiego sektora bankowego przez publikację wyników cyklicznego tzw. ćwiczenia ujawniającego (*transparency exercise*), tzn. przygotowanych według jednolitej metodyki informacji na temat m.in. pozycji kapitałowych, ekspozycji na ryzyko oraz jakości aktywów wybranych 130 banków z 25 krajów UE i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Prace Urzędu skupiały się również na analizie innowacji finansowych i roli sektora FinTech. W tym obszarze nakreślono kierunki prac w przyszłości oraz utworzono platformę współpracy i wymiany wiedzy (EBA FinTech Knowledge Hub). Ponadto w 2018 r. EBA starał się zwiększyć skuteczność przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, m.in. przez wzmocnienie współpracy i wymiany informacji między krajowymi organami nadzoru oraz tworzenie standardów technicznych i wytycznych. Urząd analizował także ryzyko w sektorze bankowym w UE i wydawał opinie dotyczące unijnych regulacji mających na celu ograniczenie tego ryzyka.

8.2. Publikacja danych dotyczących systemów gwarantowania depozytów

EBA [opublikował](#) 17 czerwca 2019 r. uaktualnione [dane](#) dotyczące europejskich systemów gwarantowania depozytów (*deposit guarantee schemes, DGS*), tj. informacje o kwocie dostępnych środków finansowych oraz kwocie gwarantowanych depozytów w poszczególnych DGS, według stanu na koniec 2018 r. W porównaniu ze stanem na koniec 2017 r. w 32 z 43 DGS zwiększyła się wartość zebranych środków finansowych, natomiast w jednym (węgierskim) wartość dostępnych środków zmniejszyła się, ponieważ wykorzystano je na spłatę pożyczek zaciągniętych przez ten DGS. W przypadku pozostałych DGS kwota dostępnych środków nie zmieniła się istotnie. Dane EBA wskazują także, że 17 DGS osiągnęło poziom środków określony w dyrektywie ws. DGS²⁰,

²⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów.

wynoszący 0,8% kwoty gwarantowanych depozytów, który zacznie obowiązywać od 3 lipca 2024 r.

8.3. Konsultacje w sprawie metodyki testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE w 2020 r.

EBA opublikował 25 czerwca br. [dokument konsultacyjny](#) w sprawie metodyki testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE, które mają zostać przeprowadzone w 2020 r. Razem z dokumentem zostały też opublikowane projekty [formularzy](#) do zbierania danych oraz [wytyczne](#) dotyczące ich wypełniania. Celem testów jest zbadanie zdolności banków do spełniania wymogów regulacyjnych w przypadku niekorzystnych warunków rynkowych. Testy zostaną przeprowadzone na najwyższym poziomie konsolidacji na próbie 50 europejskich banków, w tym 38 ze strefy euro. Aktywa badanych banków będą stanowić około 70% aktywów sektora bankowego strefy euro, państw spoza strefy euro oraz Norwegii. Z polskich banków bezpośrednio będą analizowane Pekao SA i PKO BP.

Metodyka określa sposób oceny wpływu podstawowych rodzajów ryzyka (kredytowego, rynkowego, kontrahenta, operacyjnego) na wypłacalność banków. Odporność banków będzie oceniana przy założeniu statycznego bilansu na podstawie danych na koniec 2019 r., według wspólnych scenariuszy (bazowego i szokowego) obejmujących lata 2020–2022. EBC opracuje scenariusz bazowy, natomiast scenariusz szokowy zostanie przygotowany przez ESRB i EBC we współpracy z krajowymi organami nadzoru oraz EBA. Badanie nie określi minimalnych poziomów wskaźników kapitału, które decydowałyby o pozytywnej ocenie danego banku. Wyniki testów będą wykorzystane w procesie przeglądu i oceny nadzorczej, podczas którego mogą zostać podjęte decyzje o ewentualnych działaniach nadzorczych w stosunku do poszczególnych banków.

Końcowa wersja metodyki będzie opublikowana pod koniec bieżącego roku. Testy rozpoczną się w styczniu 2020 r., a publikację wyników zaplanowano na koniec lipca 2020 r.

9. Inne

9.1. Ocena gospodarki Hiszpanii

Urzednicy z KE i EBC zlozyli wizyte w Madrycie 7 i 8 maja 2019 r., aby przeprowadzic ocene hiszpaniskiej gospodarki w ramach nadzoru prowadzonego po zakonczeniu programu dostosowan makroekonomicznych (*post-programme surveillance*, PPS).

W oficjalnym [oswiadczeniu](#) wydanym przez KE zaznaczono, ze w trakcie misji ocenie poddano wylaczenie sektor finansowy. Ogolna sytuacja gospodarcza zostala opisana w opublikowanych na poczatku miesiaca prognozach²¹, a ocena sytuacji fiskalnej jest czescia semestru europejskiego.

W rozmowach skupiono sie na najnowszych inicjatywach prowadzacych do wzmocnienia nadzoru ostroznościowego w Hiszpanii. Przedstawiciele instytucji unijnych spotkali sie z pracownikami utworzonej w marcu Rady Stabilnosci Finansowej i Nadzoru Makroostroznościowego, aby przeanalizowac nowe kompetencje przyznane bankowi centralnemu Hiszpanii (Banca, d'España), pozwalajace mu na podejmowanie dodatkowych dzialan na rzecz wzmocnienia stabilnosci finansowej (m.in. w zakresie sektorowych limitow ekspozycji).

W lipcu ukaze sie pelny raport omawiajacy sytuacje sektora finansowego w Hiszpanii. Kolejna ocena gospodarki tego kraju w ramach PPS zostala zapowiedziana na jesien 2019 r.

9.2. Sprawozdanie Europejskiego Trybunalu Obrachunkowego dotyczace zwalczania naduzyc finansowych w wydatkowaniu srodkow UE w obszarze polityki spójności

Opublikowane 16 maja br. przez Europejski Trybunal Obrachunkowy (ETO) [sprawozdanie zawierajace](#) wyniki kontroli ETO dotyczacej zwalczania naduzyc finansowych, poczynawszy od zapobiegania i wykrywania po reagowanie. Kontroli poddano krajowe instytucje zarzadzajace programami operacyjnymi wdrazonymi w ramach polityki spójności oraz jednostki koordynujace zwalczanie naduzyc finansowych w panstwach czlonkowskich.

Ze sprawozdania wynika, ze pomimo postepow poczynionych w ubieglych latach dzialania panstw czlonkowskich w zakresie zwalczania naduzyc w wydatkowaniu srodkow w ramach polityki spójności wciaz sa niewystarczajace. Zdaniem kontrolerow panstwa wykazuja nadmierny optymizm w sprawie skutecznosci stosowanych przez siebie srodkow. Nalezcy nadal podejmowac wzmozone starania na rzecz wykrywania, reagowania i koordynacji, tak aby skutecznie zapobiec naduzyciom, wykrywac je oraz odstraszac potencjalnych sprawcow.

²¹ Wiecej na temat prognoz gospodarczych KE w [pkt 1.1](#).

9.3. Wniosek Chorwacji o ustanowienie bliskiej współpracy z EBC

Chorwacja złożyła 27 maja br. [wniosek](#) do EBC o ustanowienie bliskiej współpracy między EBC a bankiem centralnym Chorwacji (Hrvatska Narodna Banka, HNB). Ma to spowodować powierzenie EBC wykonywania zadań nadzorczych nad instytucjami kredytowymi w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego (Single Supervisory Mechanism, SSM). Krok ten jest częścią procedury przystąpienia Chorwacji do mechanizmu kursów wymiany walut (ERM II), a następnie do strefy euro. Chorwacja zamierza nawiązać bliską współpracę z EBC równocześnie z przystąpieniem do ERM II.

Procedura ustanowienia bliskiej współpracy z EBC składa się z dwóch etapów: harmonizacji przepisów i kompleksowej oceny instytucji kredytowych. Po pomyślnym zakończeniu obu etapów EBC będzie mógł podjąć decyzję o ustanowieniu bliskiej współpracy, a następnie określić istotne instytucje kredytowe w Chorwacji, które będą podlegały bezpośredniemu nadzorowi EBC. Pozostałe, mniej istotne instytucje kredytowe będą nadzorowane przez HNB w imieniu EBC. W wyniku ustanowienia bliskiej współpracy przedstawiciele HNB staną się członkami wspólnych zespołów nadzorczych EBC, które będą sprawować bezpośredni nadzór nad istotnymi instytucjami kredytowymi w Chorwacji. Ponadto przedstawiciel HNB stanie się członkiem Rady ds. Nadzoru EBC. Warto nadmienić, że przedstawiciel banku centralnego Chorwacji – kraju spoza strefy euro – nie będzie uczestniczył w pracach Rady Prezesów zatwierdzającej decyzje Rady ds. Nadzoru EBC.

9.4. Szósty raport o stanie gospodarki Cypru

W czerwcu KE opublikowała [raport](#) o stanie cypryjskiej gospodarki w ramach nadzoru prowadzonego po zakończeniu PPS. Przedstawiono w nim wnioski przedstawicieli KE oraz EBC z szóstej misji na Cyprze w dniach 18–22 marca 2019 r. Przedstawicielom KE i EBC towarzyszyła delegacja z Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) oraz ESM.

W dokumencie podkreślono, że gospodarka Cypru trzeci rok z rzędu odnotowała silny wzrost, który w 2018 r. wyniósł 3,9%. Był on głównie napędzany przez popyt krajowy oraz eksport. Oczekuje się, że popyt krajowy nadal będzie się kształtował na wysokim poziomie w związku z szybko spadającym bezrobociem oraz umiarkowanym wzrostem płac. Niemniej jednak ze względu na pogarszające się otoczenie zewnętrzne eksperci przewidują spadek tempa wzrostu PKB. Podstawowe wskaźniki fiskalne Cypru w ubiegłym roku były nadal bardzo dobre, głównie dzięki zwiększeniu dochodów. Jednak ze względu na jednorazową pomoc finansową udzieloną w związku ze sprzedażą Cyprus Cooperative Bank dług publiczny kraju w 2018 r. wzrósł do 102,5% PKB, a nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych przekształciła się w deficyt w wysokości 4,8% PKB. W 2018 r. odnotowano znaczny postęp w konsolidacji sektora bankowego oraz ograniczaniu NPLs posiadanych przez banki. Wysokość tych kredytów spadła z 20,6 mld euro na koniec 2017 r. do 10,3 mld euro na koniec 2018 r. Kwestia NPLs pozostaje jednak priorytetem, gdyż poziom tych kredytów jest drugi co do wielkości w strefie euro.

W krótkim okresie ryzyko związane z brakiem zdolności Cypru do obsługi zadłużenia wobec ESM pozostaje na niskim poziomie. Warunki pożyczkowe dla Cypru są nadal korzystne. W średnim

okresie dynamika zadłużenia będzie wrażliwa na wstrząsy makroekonomiczne, sytuację w systemie finansowym, znaczny i trwały wzrost stóp procentowych oraz zmiany wskaźników fiskalnych. Aby zachować zdolność do spłaty zobowiązań, Cypr musi utrzymać dyscyplinę fiskalną, jeszcze bardziej ograniczyć poziom NPLs oraz zapewnić postępy we wdrażaniu reform strukturalnych. Kolejna misja została zaplanowana na jesień 2019 r.

9.5. Trzeci raport o stanie gospodarki Grecji

KE opublikowała 5 czerwca trzeci [raport](#) dotyczący Grecji w związku ze wzmocnionym nadzorem gospodarczym (*Enhanced Surveillance Report*). Jego przygotowanie poprzedziła misja w Atenach w dniach 6–8 maja br., w której uczestniczyli przedstawiciele KE, EBC, MFW i ESM. Dokument towarzyszył publikacji projektu zaleceń dla Grecji w ramach semestru europejskiego²².

W raporcie dokonano przeglądu bieżącej sytuacji gospodarczej i finansowej Grecji, warunków finansowania się kraju na rynku długu oraz możliwości obsługi zadłużenia. Eksperti ocenili postępy w realizowaniu [zobowiązań](#) polityczno-gospodarczych podjętych przez rząd w Atenach wobec Eurogrupy 22 czerwca 2018 r. i powtórzonych 5 kwietnia 2019 r., w szczególności 15 zobowiązań które powinny zostać wypełnione w połowie 2019 r.

Oczekuje się, że ożywienie gospodarcze w Grecji utrzyma się również w 2019 r. W 2018 r. wzrost PKB wyniósł 1,9% i zgodnie z prognozami zarówno w 2019 r., jak i w 2020 r. wyniesie 2,2%, głównie za sprawą popytu krajowego. Sytuacja na rynku pracy się poprawia, jednak bezrobocie zatrzymało się na poziomie 18,6% w październiku 2018 r. i do lutego 2019 r. jego poziom się nie zmienił. W krótkim i średnim okresie dominuje ryzyko spowolnienia gospodarczego. Sytuacja w sektorze bankowym oraz rosnące koszty płac mogą niekorzystnie wpłynąć na poprawę popytu krajowego, w szczególności inwestycji. Stopniowo polepsza się sytuacja płynnościowa greckich banków. Wielkość kredytów zagrożonych się zmniejsza, ale pozostaje na podwyższonym poziomie. Ich wysokość spadła z 107,2 mld euro w marcu 2016 r. do 81,8 mld euro na koniec 2018 r. Konieczne jest jednak podjęcie dalszych działań zmierzających do szybszego zmniejszenia poziomu NPLs.

W dokumencie podkreślono również, że w ostatnich miesiącach spadło tempo wdrażania uzgodnionych reform. Istnieje ryzyko, że większość z 15 zobowiązań, których termin realizacji mija w połowie 2019 r., nie zostanie wypełniona w terminie. Ponadto występuje ryzyko, że Grecji nie uda się osiągnąć celu dotyczącego pierwotnej nadwyżki w wysokości 3,5% PKB w 2019 r. i w kolejnych latach, a także średnioterminowego celu budżetowego w 2020 r.

²² Więcej na temat zaleceń w pkt [1.2](#).

Wykaz skrótów

APP	<i>asset purchase programme</i> , program skupu aktywów Europejskiego Banku Centralnego
ASC	Advisory Scientific Committee, Doradczy Komitet Naukowy Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego
BICC	<i>budgetary instrument for convergence and competitiveness</i> , instrument budżetowy wspierający konwergencję i konkurencyjność
BRRD	Bank Recovery and Resolution Directive, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012
BRRD II	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/879 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniająca dyrektywę 2014/59/UE w odniesieniu do zdolności do pokrycia strat i dokapitalizowania instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz dyrektywę 98/26/WE
CBD	<i>consolidated banking data</i> , skonsolidowane dane bankowe
CSRs	<i>country specific recommendations</i> , zalecenia dla państw członkowskich w ramach semestru europejskiego
CRD IV	Capital Requirements Directive IV, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE
CRD V	Capital Requirements Directive V, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniająca dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do podmiotów zwolnionych, finansowych spółek holdingowych, finansowych spółek holdingowych o działalności mieszanej, wynagrodzeń, środków i uprawnień nadzorczych oraz środków ochrony kapitału
CRR	Capital Requirements Regulation, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie

	wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
CRR II	Capital Requirements Regulation II, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012
DGS	<i>deposit guarantee schemes</i> , systemy gwarantowania depozytów
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
Ecofin	Economic and Financial Affairs Council, Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych
ECR	European Conservatives and Reformists, Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy
EDIS	European Deposit Insurance Scheme, europejski system ubezpieczenia depozytów
EFDD	Europe of Freedom and Direct Democracy, Europa Wolności i Demokracji Bezpośredniej
EFT	<i>exchange traded funds</i> , fundusze inwestycyjne, których tytuły uczestnictwa są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym i które mają animatora prowadzącego działania w celu zapewnienia porównywalności wartości giełdowej tytułów uczestnictwa funduszu z wartością aktywów netto przypadającą na tytuł uczestnictwa
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych
EISF	European Investment Stabilisation Function, Europejski Instrument Stabilizacji Inwestycji
ENF	Europe of Nations and Freedom, Europy Narodów i Wolności

EONIA	<i>euro overnight index average</i> , referencyjna stopa międzybankowych operacji depozytowych typu O/N na rynku pieniężnym strefy euro
EPP	European People's Party, Europejska Partia Ludowa
ERM II	Exchange Rate Mechanism, mechanizm kursów walutowych
ESM	European Stability Mechanism, Europejski Mechanizm Stabilności
ESRB	European Systemic Risk Board, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
FinTech	<i>financial technology</i> , innowacje finansowe wykorzystujące nowoczesne technologie
GUE/NGL	Confederal Group of the European United Left – Nordic Green Left, Konfederacyjna Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej – Nordyckiej Zielonej Lewicy
Greens/EFA	Greens/European Free Alliance, Zieloni – Wolny Sojusz Europejski
HICP	<i>harmonised index of consumer prices</i> , zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych
HNB	Hrvatska Narodna Banka, bank centralny Chorwacji
ID	Identity and Democracy, Tożsamość i Demokracja
KE	Komisja Europejska
LR	<i>leverage ratio</i> , wskaźnik dźwigni
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MREL	<i>minimum requirement for own funds and eligible liabilities</i> , minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych

MRO	<i>main refinancing operations</i> , podstawowe operacje refinansujące
MTO	<i>medium-term objective</i> , średnioterminowy cel budżetowy
NSFR	<i>net stable funding ratio</i> , wskaźnik stabilnego finansowania netto
NPLs	<i>non-performing loans</i> , kredyty zagrożone
PE	Parlament Europejski
PKB	produkt krajowy brutto
PPS	<i>post-programme surveillance</i> , nadzór po zakończeniu programu dostosowań gospodarczych
PSD2	Payment Services Directive 2, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE
RE	Rada Europejska
RRM	<i>risk reduction measures</i> , projekty legislacyjne ograniczających ryzyko w sektorze bankowym
S&D	Progressive Alliance of Socialists and Democrats, Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów
SRB	Single Resolution Board, Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji
SRM	Single Resolution Mechanism, jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji
SRM II	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/877 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 806/2014 w odniesieniu do zdolności do pokrycia strat i dokapitalizowania instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych
SSM	Single Supervisory Mechanism, jednolity mechanizm nadzorczy

TLAC	<i>total loss absorbing capacity</i> , wymóg całkowitej zdolności do absorpcji strat
TLTRO	<i>targeted longer-term refinancing operations</i> , ukierunkowane dłuższe operacje refinansujące
UE	Unia Europejska
UGW	unia gospodarcza i walutowa

www.nbp.pl

